

Llengua i Ús

Revista Tècnica de Política Lingüística

57

2n
SEMESTRE
2015

ISSN: 2013-052X

<http://gencat.cat/llengua/liu>

Models

1.1

La renovació del Sistema d'Indicadors Lingüístics de la Direcció General de Política Lingüística

Era renauida deth Sistèma d'Indicadors Lingüístics (SIL) dera Direccion Generau de Política Lingüística

La renovación del Sistema de Indicadores Lingüísticos (SIL) de la Dirección General de Política Lingüística

Update of the System of Linguistic Indicators (SIL) of the General Directorate for Language Policy

Anton Ferret Baig, Joan Solé Camardons i Anna Torrijos López

Direcció General de Política Lingüística

Marta Goñi Fernández

Pràctiques externes. Universitat de Barcelona

Citació recomanada:

FERRET BAIG, Anton [et al]. «La renovació del Sistema d'Indicadors Lingüístics de la Direcció General de Política Lingüística». *Llengua i Ús: Revista Tècnica de Política Lingüística* [en línia] [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Política Lingüística], núm. 57 (2n semestre 2015), p. 4-13. <<http://www.raco.cat/index.php/LlenguaUs/article/view/300730>>

El català *Llengua*
per a tothom

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

La renovació del Sistema d'Indicadors Lingüístics de la Direcció General de Política Lingüística

Indicador lingüístic, sistema d'indicadors, avaluació, fonts de dades

Aquest article informa sobre els orígens, l'evolució i les noves funcionalitats del Sistema d'Indicadors Lingüístics de la Direcció General de Política Lingüística. També s'hi expliquen les principals fonts utilitzades i els àmbits, i es donen alguns exemples d'indicadors gràfics que permeten detectar algunes claus de la situació de la llengua.

Era renauada deth Sistèma d'Indicadors Lingüístics (SIL) dera Direccion Generau de Politica Lingüística

Indicador lingüístic, sistèma d'indicadors, avaloracion, hònts de donades

Aguest article informe sus es orígenes, era evolucion e es naues fncionalitats deth Sistèma d'Indicadors Lingüístics dera Direccion Generau de Politica Lingüística. Tanben s'i expliquen es principaus hònts utilitzades e es encastres, e se dan quauqui exemples d'indicadors grafics que permeten detectar quauques claus dera situacion dera lengua.

La renovación del Sistema de Indicadores Lingüísticos (SIL) de la Dirección General de Política Lingüística

En el presente artículo se informa sobre los orígenes, la evolución y las nuevas funcionalidades del Sistema de Indicadores Lingüísticos de la Dirección General de Política Lingüística. Asimismo, se reseñan las principales fuentes utilizadas y los ámbitos de aplicación, con algunos ejemplos de indicadores gráficos que permiten detectar algunas claves de la situación de la lengua.

Indicador lingüístico, sistema de indicadores, evaluación, fuentes de datos

Update of the System of Linguistic Indicators (SIL) of the General Directorate for Language Policy

This article provides information on the origins, evolution and new functionalities of the System of Linguistic Indicators of the General Directorate for Language Policy. It also explains the main sources and areas and provides examples of graphic indicators that identify some of the pointers to the current situation of the language.

Linguistic indicator, system of indicators, evaluation, data sources

Introducció

Ens els darrers anys s'han publicat nombrosos treballs que aporten dades sobre la situació de la llengua catalana, i que tenen orígens i nivells de fiabilitat diversos: des d'estudis promoguts per l'Administració, passant per recerques de caràcter analític procedents del món universitari, fins a publicacions d'entitats que apleguen dades amb la finalitat de sensibilitzar.

Sovint, aquests treballs s'han traslladat a la ciutadania mediatitzats pels mitjans de comunicació, que els sotmeten a una simplificació necessària, però que els fa perdre matisos rellevants. També han estat objecte d'articles d'opinió que han aprofitat els resultats d'aquests treballs com a peces de suport als arguments personals dels autors. Així mateix, l'escrutini de les xarxes socials n'ha projectat elements solts, no sempre prou contextualitzats, a audiències massives.

El resultat ha estat una veritable muntanya russa de sensacions entorn de la llengua, que passaven de l'eufòria al pessimisme i viceversa en poc temps de diferència.

El [Sistema d'Indicadors Lingüístics](#) (SIL) és la selecció d'indicadors feta per la DGPL, que permet fer un seguiment dels coneixements i usos lingüístics en diversos àmbits de la societat. Com que és un instrument selectiu i d'actualització periòdica, permet esquivar la volatilitat dels judicis sobre la situació de la llengua i tenir una base sòlida que pot ser útil tant al Govern a l'hora d'establir polítiques lingüístiques, com als professionals de la llengua, els recercadors o els mateixos ciutadans interessats en un relat sobre la situació de la llengua menys emocionant que el que poden trobar a la premsa i a les xarxes, però sensiblement més fiable.

Orígens i evolució del SIL

El SIL forma part del Pla estadístic de Catalunya, l'instrument d'ordenació i planificació de l'estadística d'interès de la Generalitat de Catalunya. Es va publicar per primera vegada l'any 2006 i va suposar un revulsiu metodològic en la presentació de dades sobre la situació de la llengua, ja que, fins aleshores, s'havien basat en la publicació de treballs extensos amb un important component recercador. El SIL, en canvi, oferia dades sintètiques en forma de taules, fàcils de consultar i sempre basades en fonts fiables.

Tot i la bona recepció que va tenir, el sistema només es va poder actualitzar fins a l'any 2008, en què circumstàncies tècniques en van comportar l'aturada. Tanmateix, va continuar sent una eina força consultada tant pel rigor del treball com per la diversitat d'àmbits que abraçava (vegeu-ne més avall l'explicitació). Administracions com el Govern basc el van agafar com a referència per a instruments diagnòstics propis.

L'any 2014, el Servei d'Informació, Difusió i Estudis de la Direcció General de Política Lingüística (DGPL) va abordar la renovació del SIL. Se'n van presentar els resultats a la III Jornada de Llengua i Societat als Territoris de Parla Catalana, que va tenir lloc el dia 13 de juliol a l'Ateneu Barcelonès.

Objectius de la renovació

Un primer objectiu de la renovació eren les fonts disponibles. Si bé algunes que ja hi eren presents l'any 2006 es mantenien encara actives (com l'*Enquesta d'usos lingüístics de la població* o el *Cens lingüístic*), d'altres havien caigut en desús (com l'*Enquesta d'usos lingüístics a institucions*, que feia anys que no s'actualitzava).

La renovació de fonts va servir també per incorporar-ne de noves, tant de l'àmbit socioeconòmic com de sectors

que en la primera versió no s'havien tingut presents. En una societat en què la major part de comunicacions lingüístiques tenen lloc mitjançant eines digitals (mòbils, programes de missatgeria, xarxes socials, etc.), la perspectiva digital havia de tenir també un lloc en el nou sistema d'indicadors, i es van buscar fonts que permetessin posar-hi el focus.

En aquesta mateixa línia i atesa la influència social i el grau de presència en la vida quotidiana de les persones, així com la gran càrrega de continguts lingüístics que aboquen a la societat, també es va voler que el nou SIL reflectís la situació de la llengua en els grans mitjans de comunicació, parant una atenció especial a les audiències.

També es va procurar que la renovació fos fàcilment consultable en un món en què la cultura visual té cada vegada més importància. En aquest sentit, es van incorporar eines de representació tant de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) com d'altres d'elaborades directament a la DGPL.

Finalment, es va voler que fos una eina fàcilment actualitzable. En una societat canviant tant tecnològicament com demogràficament, l'actualització de dades ha de tenir una freqüència elevada. Les eines que es van triar responen a aquesta necessitat. Es pot actualitzar el SIL fàcilment i amb poca inversió de temps des de la mateixa DGPL.

Un últim aspecte és l'obertura de les dades. El conjunt de dades del SIL es publicarà en format obert al portal Dades obertes gencat de manera que seran accessibles a tots els ciutadans i organitzacions que vulguin aprofitar-les.

Aquests objectius han comportat que el nou SIL hagi estat bastit per un equip multidisciplinari en què hi han intervingut dos tècnics i un estudiant en pràctiques especialitzats en estudis i sociologia, i dos tècnics especialitzats en comunicació digital. A més, ha calgut recórrer a

col·laboracions externes puntuals tant per a la consulta de fonts com per a la plasmació gràfica amb eines de darrera generació.

Anàlisi de les principals fonts seleccionades

Els diversos àmbits del SIL renovat permeten una mirada tant general com sectorial sobre la realitat de la llengua. Les fonts triades han estat objecte d'una acurada selecció a fi que siguin fiables, representatives, que aportin una serialitat suficient i que tinguin garanties de continuïtat.

Enquesta d'usos lingüístics de la població

L'*Enquesta d'usos lingüístics de la població* (EULP) és una enquesta que té com a objectiu principal conèixer els usos lingüístics dels ciutadans de Catalunya de 15 anys i més, especialment pel que fa al català, però també la llengua o les llengües amb què els ciutadans s'identifiquen més. Els organismes responsables d'aquesta enquesta són la DGPL del Departament de Cultura i l'Idescat.

L'EULP-2013 és la tercera edició de l'estadística d'usos lingüístics a Catalunya, que ja s'havia portat a terme els anys 2003 i 2008. En l'edició del 2013 destaca que, per primera vegada, s'ha utilitzat Internet en la tasca de recollida de dades. L'àmbit geogràfic és tot Catalunya, amb significació estadística per als vuit àmbits territorials vigents en el moment del treball de camp, a més de Barcelona ciutat i la Val d'Aran.

Ofercat

L'Ofercat és una eina per a l'obtenció d'indicadors sobre l'oferta de productes i serveis en català en un territori concret. L'Ofercat proporciona un índex o dada resum de l'oferta de català en una ciutat o en un determinat àmbit. Aquest índex es troba dins d'un barem d'entre 0 i 100 punts, i s'obté després d'un estudi d'observació exhaus-

tiu de la retolació, les comunicacions escrites i la llengua oral d'identificació i d'adequació en els àmbits següents: Administració pública, economia, societat i oci, mitjans de comunicació, ensenyament i sanitat.

Les primeres observacions de l'Ofercat es van fer l'any 2001. En total, se n'han fet set més, la darrera observació és a la ciutat de Barcelona l'any 2012. Per al darrer trimestre del 2015, s'han previst fer les observacions a quatre ciutats més: Girona, Lleida, Tarragona i Tortosa.

Cens lingüístic

Els censos de població i habitatges són una operació estadística d'àmbit estatal duta a terme cada 10 anys per l'Institut Nacional de Estadística (INE), amb la col·laboració, en l'àmbit de Catalunya, de l'Idescat. Els qüestionaris del Cens de població i habitatges 2011 inclouen una pregunta sobre el coneixement del català, que és la mateixa de censos anteriors, amb l'objectiu de mantenir una sèrie històrica comparable. La informació del coneixement del català que es deriva del Cens de població i habitatges també és coneguda com a Cens lingüístic. Aquesta estadística proporciona informació territorialitzada sobre el coneixement de la llengua de la població de dos anys i més de tots els municipis de Catalunya, les comarques, els àmbits del Pla territorial i les províncies.

Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya

El Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya recull els de quatre blocs: indicadors de context, indicadors de recursos, indicadors d'escolarització i processos i indicadors de resultats. El capítol d'indicadors de resultats inclou dades sobre l'avaluació externa de 6è d'educació primària, l'avaluació externa de 4t d'ESO i l'avaluació internacional PISA en llengua catalana, castellà, anglesa i francesa i en matemàtiques.

Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO de Catalunya

L'any 2006 es va aplicar el primer qüestionari d'aquestes característiques en el context de l'avaluació de l'ESO amb el propòsit d'obtenir una informació demoscòpica sobre els hàbits d'estudi, el consum cultural i les pràctiques lingüístiques de l'alumnat de Catalunya al final de l'etapa de l'educació obligatòria.

L'any 2013 es va decidir actualitzar algunes de les dades obtingudes a la primera edició. Amb relació al qüestionari del 2006, el 2013 s'hi van matisar algunes preguntes, se'n van eliminar d'altres i se n'hi van afegir de noves per tal d'aprofundir en el coneixement d'aspectes no inclosos en l'edició precedent. Van respondre el qüestionari una mostra d'alumnes que participaven en la prova censal de competències de 4t d'ESO, que l'any 2013 es va aplicar per segon cop a tots els centres educatius de Catalunya.

Enquesta sobre participació cultural a Catalunya

L'objectiu principal de les estadístiques sobre participació cultural que, al llarg d'aquests anys, ha fet el Departament de Cultura ha estat conèixer el consum efectiu de productes i serveis de caràcter cultural —en el sentit ampli del terme *cultural*— i analitzar les pràctiques actives dels catalans relacionades amb la cultura, així com observar l'evolució d'aquests hàbits al llarg del temps i entre diversos grups de població.

En l'edició 2013 de l'Enquesta sobre participació cultural es van incloure, per primer cop, preguntes de caràcter qualitatiu que permetien analitzar aspectes com ara què s'entén pel concepte de cultura, la importància que els catalans atorguen a la cultura o l'interès que desperten diverses activitats culturals, entre altres aspectes. També hi ha informació sobre l'ús de la llengua en l'àmbit cultural.

Estadístiques culturals de Catalunya

Selecció de dades estadístiques sobre cultura a Catalunya que el Departament de Cultura fa anualment. Presenta les dades actualitzades per al darrer any disponible, amb actualitzacions contínues en funció del calendari d'actualització. Els sectors considerats són: arxius, biblioteques, museus, patrimoni arquitectònic i arqueològic, arts visuals, cinema, llibres, premsa, teatre i dansa, llengua, finançament, indústries culturals, consum i pràctiques culturals.

Altres fonts

També s'utilitzen fonts registrals com ara:

- Departament de Justícia: llengua de les sentències judicials.
- Consell de Col·legis de Notaris de Catalunya: llengua de la documentació notarial.
- Secretaria d'Universitats i Recerca: llengua a les classes dels màsters i postgrau i a les proves del PAU.
- Direcció General de Política Lingüística: dades de certificats de català.
- Consorci per a la Normalització Lingüística: inscripcions als cursos de català per adults.
- Anuari Idescat: *share* de les cadenes de televisió que emeten a Catalunya.
- Associació Mitjans d'Informació i Comunicació: Enquesta general de mitjans i estudi Navegantes en la red.
- Institut Ramon Llull: nombre d'universitats que ensenyen català fora dels territoris de parla catalana.
- Viquipèdia: posició en el rànquing de les llengües més llegides i amb més articles a la Viquipèdia.
- Fundació puntCAT: nombre de webs del domini *.cat*.

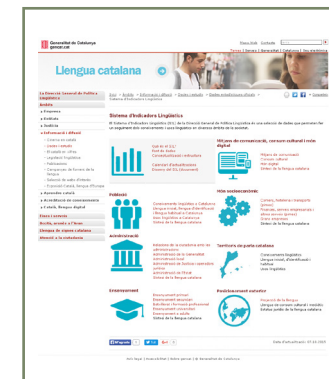
Classificació per àmbits

El SIL es divideix en set àmbits diferents d'estudi que contenen diversos indicadors cadascun. D'aquests set àmbits, cinc són definits per a Catalunya, mentre que els altres dos són per al conjunt de tot el domini lingüístic i la projecció internacional. Els set àmbits són: *Població*; *Administració*; *Ensenyament*; *Mitjans de comunicació*, *Consum cultural* i *Món digital*; *Món socioeconòmic*; *Territoris de parla catalana*; *Posicionament exterior*. A més, al final de cada apartat hi ha una síntesi, en forma de taula, on es focalitza l'ús, el consum i l'oferta de la llengua catalana en cadascun dels indicadors i l'evolució d'aquesta.

En l'àmbit de *Població*, hi trobem indicadors que fan referència a l'ús més bàsic de la llengua per part dels ciutadans de Catalunya. Els indicadors recollits són les habilitats de la població en català i altres llengües, la llengua amb la qual van començar a parlar, la llengua amb què s'identifiquen i la que més utilitzen en el dia a dia. També recull l'indicador d'usos lingüístics amb la família i amb els serveis.

L'àmbit d'*Administració* es compon de cinc indicadors que analitzen l'ús de la població amb relació a les diferents administracions públiques de Catalunya i l'Estat espanyol. Entre aquestes, hi trobem l'ús de la llengua amb la Generalitat, amb l'Administració local, amb l'Estat i amb l'Administració de justícia.

Els indicadors que trobem dins l'àmbit d'*Ensenyament* són els que es refereixen a l'ús i el coneixement de la llengua catalana en el món educatiu i acadèmic. Així doncs, s'estudien la puntuació en llengües a les proves de competències bàsiques (de 6è de primària i 4t d'ESO), l'ús de la llengua catalana per part d'alumnat i professorat (4t d'ESO) i l'ús del català i castellà a les proves d'accés a la universitat (PAU). A més, també es recullen els indicadors en l'ensenyament per a persones adultes (inscripcions a cursos de català, voluntariat lingüístic i certificats de català).

Pel que fa als *Mitjans de comunicació*, hi trobem indicadors d'oferta, consum i audiències de les plataformes d'informació més comuns, com ara la televisió, la ràdio i la premsa i revistes. Els indicadors es presenten en sèries cronològiques que permeten la comparació de dades al llarg dels anys. En el subàmbit de *Consum cultural* trobem el consum i l'oferta cultural segons llengua en producció editorial, cinema, arts escèniques i música. Finalment, el subàmbit de *Món digital* conté els indicadors referents a la llengua en què s'utilitza Internet i les xarxes socials i en els videojocs.

L'àmbit del *Món socioeconòmic* recull els indicadors relacionats amb la llengua i la retolació en comerç a les principals ciutats de Catalunya, d'una banda; i la llengua dels clients en el món de les finances i gran comerç, de l'altra.

A *Territoris de parla catalana*, s'analitzen els coneixements lingüístics bàsics, així com la llengua inicial, d'identificació i habitual, i els usos lingüístics de la terra a tots els territoris de parla catalana.

Finalment, l'àmbit de *Posicionament exterior* es compon dels indicadors referents a la projecció exterior de la llengua (rànkning de parlants, universitats que ensenyen el català, etc.), així com també l'estatus jurídic de la llengua catalana.

Indicadors gràfics comentats

La renovació del SIL i la primera presentació que se'n va fer al juliol de 2015 van permetre detectar algunes claus de la situació de la llengua que val la pena recalcar i que presentem tot seguit en forma de comentari d'una selecció de gràfics. La mateixa selecció permet veure les possibilitats del sistema.

Coneixements de la població de 2 anys i més. 1981-2013 (absoluts):

http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_difusio/dades_i_estudis/dades_estadistiques/sil-sistema-indicadors-linguistics/poblacio-coneixements-linguistics/#FW_bloc_766e48c1-ac69-11e4-b61a-005056924a59_1

Actualment, a Catalunya gairebé 7.000.000 de persones més grans de 2 anys entenen el català. El parlen i el saben llegir prop de 5.500.000 persones i el saben escriure més de 4.000.000 de persones. És notable l'augment del coneixement del català en els darrers 32 anys, en tots els àmbits i de manera continuada. Així doncs, per exemple, la gent que podia escriure en català l'any 1986 s'ha triplicat fins a l'actualitat, la xifra de les persones que el saben llegir i el parlen ha augmentat des del mateix any 1986 en més de 2.000.000 persones i, actualment, la gent que l'entén suma prop de 2.500.000 persones més que l'any 1981.

Llengua de la ciutadania amb les administracions. 2013 (%):

http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_difusio/dades_i_estudis/dades_estadistiques/sil-sistema-indicadors-linguistics/relacions-ciutadania-administracions/

L'ús de la llengua dels ciutadans amb la Generalitat de Catalunya és molt similar a l'ús que en fan quan es relacionen amb les administracions locals. La llengua més utilitzada és el català, amb un total del 46,2% de la població que utilitza només el català (37,5%) i més català que castellà (8,7%) quan es comunica amb l'Administració de la Generalitat. El percentatge de població que utilitza només el català quan es relaciona amb una Administració local és també el 37,5%, mentre que el percentatge dels que utilitzen més el català que el castellà (però no en tots els casos) augmenta respecte del cas anterior, ja que és un 10,4%. Entre el 7% i el 8% de la població (referint-nos respectivament als usos amb la Generalitat i l'Administració local) fa servir tant el català com el castellà quan es

comunica amb aquestes administracions. Els usos amb les administracions de l'Estat espanyol són diferents. Poc més d'un 35 % de la població utilitza només o majoritàriament la llengua catalana, mentre que un 47,5 % fa servir el castellà com a llengua de comunicació amb l'Administració. El gruix de gent que utilitza igualment el català i el castellà és d'un 11 %.

Ús del català de l'alumnat amb el professorat a l'aula. 4t d'ESO. 2006-2013 (%):

http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_diffusio/dades_i_estudis/dades_estadistiques/sil-sistema-indicadors-linguistics/ensenyament-secundari/#FW_bloc_6d653b12-e1d2-11e4-86b8-005056924a59_2

En general, l'any 2013 hi ha hagut un augment de l'ús del català respecte del 2006. El 2013 hi ha un 75 % de l'alumnat que parla sovint o sempre en català amb el professorat. Això significa que, respecte de l'any 2006, ha augmentat en un 10 % el nombre d'alumnes que es relacionen en català amb el professorat. Tot i això, el percentatge d'alumnat que parla el català sempre s'ha reduït moderadament. El fort creixement en l'ús de la llengua catalana per parlar amb els mestres s'explica per l'augment dels alumnes que la utilitzen de manera sovint, que gairebé es triplica des del 2006. També el nombre d'estudiants que utilitzen el català mitjanament ha augmentat. L'ús del castellà ha mostrat una davallada en els darrers set anys, ja que l'any 2006 un 24,1 % de l'alumnat es comunicava només o majoritàriament en castellà amb el professorat i el 2013 només ho fa un 10,8 %.

Llengua de consum de ràdio. 2013-2014 (%):

http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_diffusio/dades_i_estudis/dades_estadistiques/sil-sistema-indicadors-linguistics/mitjans-comunicacio/#FW_bloc_4b966a77-e299-11e4-86b8-005056924a59_2

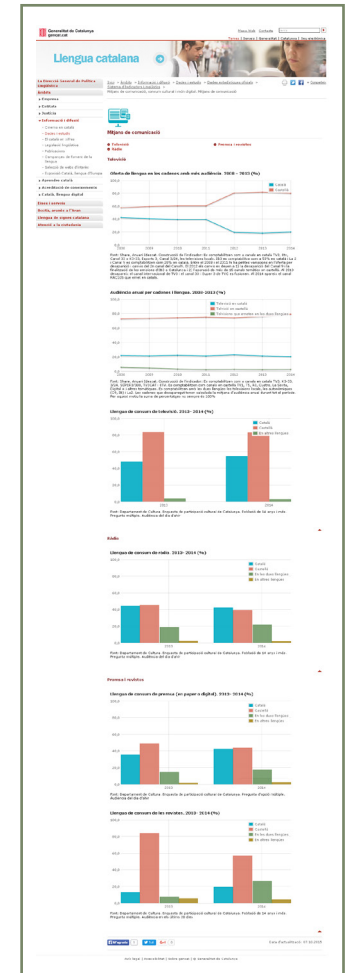
L'any 2014 s'ha reduït el nombre d'oients en català en gairebé un 2 %. De la mateixa manera, el nombre d'oients que escolten la ràdio en espanyol també s'ha reduït, mentre que l'augment es troba en els oients que escolten la ràdio en els dos idiomes esmentats (passen de ser un 18,4 % de la població a un 21,4 %). Aquest augment ha perjudicat principalment la ràdio en espanyol, que té menys oients que la ràdio catalana, cosa que no passava l'any 2013. Així doncs, l'any 2014 hi ha un 42,1 % de la població que escolta la ràdio en català, un 39,0 % que l'escolta en castellà, un 24,1 % que l'escolta en català i castellà i un 1,6 % que l'escolta en altres llengües.

Característiques de la interfície

El SIL és una selecció d'indicadors que permet fer un seguiment dels coneixements i usos lingüístics en diversos àmbits de la societat. Una de les moltes utilitats del SIL —i que ahora és un dels seus objectius— és que genera eines de difusió i síntesi per a la població.

L'any 2015 s'ha canviat el format de presentació al públic del document del SIL. Si fins ara era un document que recollia i agrupava totes les taules d'indicadors i les breus descripcions de cadascun d'aquests, aquest any s'ha optat per la claredat, viabilitat, coherència, estabilitat i continuïtat de les dades a partir d'un sistema de gràfics interactius accessibles per a tota la població. Els gràfics, que estan agrupats per àmbits d'estudi, són el resultat de l'explotació de les dades de les diverses fonts de dades de la llengua catalana. Les dades les podem trobar en diferents tipus de gràfics: de línies, de columnes, de columnes acumulats i de mapes geogràfics.

La innovació en el SIL 2015 es troba en els gràfics interactius de què disposa. Accessibles des de qualsevol plataforma digital (mòbils, tauletes i ordinadors), són interactius, és a dir, les dades (percentatges o valors absoluts)

es mostren si l'usuari passa el ratolí o el dit per sobre del gràfic. També s'ha creat, per primera vegada, la dimensió de la *Síntesi de la llengua catalana*, que compara la situació del català amb la del castellà. El format d'aquesta dimensió és una taula, també interactiva, que ens permet ordenar les dades de l'àmbit com més ens agradi (de més gran a més petit i viceversa), cercar un dels indicadors d'entre tots els que tenim, accedir als gràfics (http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_diffusio/dades_i_estudis/dades_estadistiques/sil-sistema-indicadors-linguistics/mitjans-comunicacio-consum-cultural-mon-digital-sintesi/).

Aquesta renovació de la interfície al web facilita l'accés, la comprensió i la futura divulgació de les dades per les xarxes socials. És un exemple de modernització i adaptació a les noves tecnologies i la societat de la informació, amb l'objectiu d'arribar a tots els públics de la manera més transversal i transparent possible.

Usos del SIL

El SIL té diverses aplicacions. La més rellevant és que és un bon punt de partida per a l'establiment de plans d'acció en el marc de la política lingüística del Govern. Tant en l'àmbit polític com en l'estratègic o tècnic, és a dir, tant els representants dels ciutadans com els professionals de la llengua de la DGPL, la Xarxa Tècnica o el Consorci per a la Normalització Lingüística, poden utilitzar el SIL per fixar objectius i desplegar accions que incideixin sobre la situació real del català.

D'altra banda, el SIL és una eina diagnòstica útil a l'hora de passar comptes en un marc de transparència. Actualment ja és la font principal per a l'elaboració anual de l'*Informe de política lingüística* que el govern lliura anualment al Parlament i que se sotmet al dictamen del Consell Social de la Llengua Catalana.

El SIL també permet que els ciutadans disposin de dades d'interès general i fiables sobre la situació de la llengua. En aquest sentit, s'han portat a terme accions de difusió, en xarxes socials i mitjans, de les xifres que poden resultar de més interès segons l'agenda mediàtica de cada moment (nombre de parlants, volum d'ús, situació a les xarxes socials, etc.).

Finalment, els recercadors i responsables d'estudis tenen en el SIL un tronc coherent de dades a partir del qual poden fer créixer les pròpies de les seves branques d'especialitat amb el benentès que els canvis socials i tecnològics poden fer que aquestes branques, algun dia, siguin també elements troncats que calgui incorporar.

Conclusions

La renovació del SIL permet consolidar el projecte encetat l'any 2006 i adaptar-lo a la situació actual de la llengua i als nous àmbits d'ús pel que fa a les fonts, i alhora garantir-ne una actualització freqüent i facilitar-ne la consulta pel que fa al mètode de representació. Tanmateix, el canvi ha estat tan important que cal preveure un període d'experimentació. En aquest sentit, seran ben rebudes i estudiades totes les propostes que es facin per millorar-lo.

El SIL es vol consolidar com l'eina d'anàlisi objectiva de la situació de la llengua que actualment necessiten la ciutadania, la premsa, els responsables de gestionar polítiques públiques i fins i tot el món educatiu i acadèmic. El rigor, la legitimitat de les fonts, l'exhaustivitat dels àmbits d'anàlisi i la flexibilitat i la facilitat de consulta fan del SIL una eina amb una gran capacitat per treballar.

D'altra banda, cal ser sensibles a les noves polítiques i estratègies en matèria lingüística que s'estableixin en els pròxims anys per tal que reflecteixin tant els resultats de l'esforç que fan els gestors públics i els professionals de

la política lingüística com el benefici que el seu treball té sobre la llengua i sobre la mateixa societat que la parla. En aquest sentit, l'ampliació del SIL anirà encaminada a la creació d'indicadors de resultats i impacte de les polítiques lingüístiques.

Bibliografia

CONSELL SUPERIOR D'AVUACIÓ DEL SISTEMA EDUCATIU. *Sistema d'indicadors d'educació de Catalunya* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 2014. <http://csda.gencat.cat/es/arees_d_actuacio/publicacions/sistema_indicadors_educacio_de_catalunya/> [Consulta: 22 octubre 2015].

OBSERVATORI CATALÀ DE LA JOVENTUT. *Sistema d'indicadors sobre la joventut a Catalunya* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social i Família, 2014. <<http://www.gencat.cat/joventut/sijove/>> [Consulta: 22 octubre 2015].

GOVERN BASC. *Sistema de indicadores lingüísticos de Euskal Herria*. <http://www1.euskadi.net/euskara_adierazleak/indice.apl?hizk=c> [Consulta: 22 d'octubre de 2015].

CONSEIL SUPÉRIEUR DE LA LANGUE FRANÇAISE. *Indicateurs de la situation linguistique au Québec* <<http://www.cslf.gouv.qc.ca/bibliotheque-virtuelle/publication-html/>> [Consulta: 22 octubre 2015].

DEPARTAMENT DE CULTURA. *Estadístiques culturals de Catalunya 2015* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 2015. <http://dadesculturals.gencat.cat/web/.content/sscc/gt/arxius_gt/Estad_culturals_Catalunya_2015.pdf> [Consulta: 22 octubre 2015].

SOLÉ, Joan; TORRIJOS, Anna. «El Sistema d'Indicadors Lingüístics a Catalunya». *Llengua i Ús: Revista Tècnica de Política Lingüística*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística, núm. 43 (2008), p.92-103. També disponible en línia a: <http://www6.gencat.cat/llengcat/liu/43_42.pdf> [Consulta: 22 octubre 2015].

SOLÉ, Joan. «El Sistema d'Indicadors Lingüístics (SIL): finalitat i característiques generals». *Noves SL* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística, estiu 2003 <<http://www6.gencat.net/llengcat/noves/hemeroteca/estiu03.htm>>. [Consulta: 22 octubre 2015].